

John Grisham

Het proces

Band 1

2012

Uitgeverij XL
Leidschendam

Hoofdstuk 1

Het advocatenkantoor Finley & Figg noemde zichzelf een *boutique firm*. In gesprekken lieten de partners die foutieve benaming te pas en te onpas vallen, en hij dook zelfs in papieren op, wanneer ze weer eens een plannetje hadden bedacht om aan nieuwe cliënten te komen. Strikt genomen suggereerde de benaming dat Finley & Figg niet zomaar een kantoorje van niks was. Het woord *boutique* gaf te kennen dat het hier een kleine, deskundige firma betrof die zich op één gespecialiseerd terrein bewoog en die cool en chic was, zo stijlvol als het Franse woord zelf. Boutique: een advocatenkantoor dat er volkomen tevreden mee was klein, selectief en welvarend te zijn.

Afgezien van dat ‘klein’ was het niets van dat alles. Finley & Figg deed letselschadezaken, routinewerk waarvoor je weinig vakkundigheid of creativiteit nodig had en dat niemand ooit cool of sexy zou vinden. De winst die ze maakten, was al even gering als hun status. Het advocatenkantoor was klein omdat het geen kans zag te groeien. Het was alleen selectief omdat niemand daar wilde werken, de twee eigenaren eigenlijk ook niet. Zelfs de locatie wees op een monotoon bestaan in de onderste regionen van de advocatuur. Wie de Vietnamese massagesalon aan

de linker- en het reparatiebedrijf voor grasmachines aan de rechterkant zag, wist meteen dat Finley & Figg geen welvarende firma was. Er was nog zo'n boutique firm aan de overkant – gehate rivalen – en om de hoek zaten nog meer advocaten. Sterker nog, het stikte daar van de advocaten. Daar zaten eenpitters bij, kleine firma's en kantoren die op hun eigen manier voor boutique wilden doorgaan.

F&F was gevestigd aan Preston Avenue, een drukke straat met oude, verbouwde bungalows die voor allerlei commerciële activiteiten werden gebruikt. Er zaten kleine bedrijfjes (slijterijen, schoonmakers, massagesalons), beoefenaren van vrije beroepen (advocatuur, tandheelkunde, grasmaaierreparatie) en culinaire etablissementen (tortilla's, baklava, meeneempizza's). Oscar Finley had het gebouw twintig jaar geleden in handen gekregen door een proces te winnen. Wat het adres aan prestige miste, maakte het min of meer goed door zijn locatie. Op twee deuren afstand lag het kruispunt van Preston Avenue, Beech Street en Thirty-eight Street, een chaos van asfalt en verkeer die goed was voor minstens één fiks autowrak per week, en vaak nog meer. De vaste lasten van F&F werden gedekt door botsingen die zich op nog geen honderd meter afstand voordeden. Andere advocatenfirma's, boutique of niet, neusden vaak in de buurt rond in de hoop een vrijgekomen, goedkope

bungalow te vinden waar hun hongerige advocaten daadwerkelijk het piepen van banden en knarsen van metaal konden horen.

De firma bestond uit maar twee advocaten/partners. Een van hen moest de senior partner zijn en de ander de junior partner. De senior partner was Oscar Finley, tweeënzestig jaar oud, die al dertig jaar het hoofd boven water hield in het keiharde soort advocatuur dat in de ruige straten van het zuidwesten van Chicago bedreven werd. Oscar was ooit politieagent geweest, maar was uit het korps gegooid omdat hij te hardhandig optrad. Hij was bijna in de gevangenis terechtgekomen, maar was in plaats daarvan tot inkeer gekomen en rechten gaan studeren. Toen geen enkele firma hem in dienst wilde nemen, had hij zelf maar een bordje naast zijn deur geschroefd en was hij gaan procederen tegen iedereen die in de buurt kwam. Tweeëndertig jaar later kon hij bijna niet geloven dat hij al die jaren had verspild aan incassowerk, blikshade, bedrijfsongelukjes en flitsscheidingen. Hij was nog getrouwd met zijn eerste vrouw, een angstaanjagend mens van wie hij heel graag zou willen scheiden. Maar hij kon het zich niet veroorloven. Na tweeëndertig jaar advocatuur kon Oscar Finley zich bijna niets veroorloven.

Zijn junior partner – als Oscar indruk wilde maken op rechters, andere advocaten en vooral potentiële

cliënten, mocht hij graag zeggen: ‘Ik zal mijn junior partner dit laten afhandelen’ – was Wally Figg, vijfenveertig jaar oud. Wally zag zichzelf als een keiharde procesvoerder, en zijn brallerige reclame stelde alle mogelijke vormen van agressief gedrag in het vooruitzicht. ‘Wij Vechten Voor Uw Rechten!’, ‘Wij Zijn De Schrik Van De Verzekeringsmaatschappijen!’ en ‘Het Is Ons Menens!’ Zulke reclame was te vinden op parkbankjes, stadsbussen, taxi’s, sportprogramma’s van middelbare scholen en zelfs telefoonpalen, al was dat laatste in strijd met verscheidene voorschriften. De reclame ontbrak op twee cruciale markten: televisie en grote reclameborden. Wally en Oscar waren het daar nog niet over eens. Oscar weigerde er geld aan uit te geven – beide media waren gruwelijk duur – en Wally deed nog steeds pogingen om zijn zin te krijgen. Het was zijn droom om zijn glimlachende gezicht en gladde kop op televisie te zien, waar hij dan vreselijke dingen over verzekeringsmaatschappijen zou zeggen en gigantische schadevergoedingen zou beloven aan letselslachtoffers die zo verstandig waren zijn gratis telefoonnummer te bellen.

Maar Oscar wilde niet voor een reclamebord betalen. Wally had er een uitgekozen. Zes straten bij het kantoor vandaan, op de hoek van Beech Street en Thirty-second Street, hoog boven het krioelende verkeer,

boven op een huurkazerne van vier verdiepingen: het beste reclamebord in de hele agglomeratie Chicago. Momenteel werd op dat bord goedkope linge-rie aan de man gebracht (met een fraaie afbeelding, moest Wally toegeven), maar er was geen betere plek te bedenken voor zijn naam en gezicht. Niettemin volhardde Oscar in zijn weigering.

Wally had aan de prestigieuze juridische faculteit van de universiteit van Chicago gestudeerd. Oscar had zijn bul gehaald aan een inmiddels niet meer be-stand instituut dat avondopleidingen verzorgde. Beiden hadden het advocatenexamen drie keer moe-ten doen voordat ze slaagden. Wally had vier echt-scheidingen afgerond; Oscar kon alleen maar van een scheiding dromen. Wally wilde de superzaak, de grote klapper die miljoenen aan honoraria bin-nenbracht. Oscar wilde maar twee dingen: scheiding en pensionering.

Het was een heel ander verhaal hoe de twee mannen samen een advocatenkantoor hadden gekregen in een verbouwd huis aan Preston Avenue. En het was steeds weer een raadsel hoe ze hun dagen doorkwa-men zonder elkaar te wurgen.

Hun scheidsrechter was Rochelle Gibson, een ro-buuste zwarte vrouw die haar gewiektheid en zelf-verzekerdheid had opgedaan in de straten waar ze

vandaan kwam. Mevrouw Gibson troonde in de voorkamer. Ze nam de telefoon op, bemande de receptie, ontving potentiële cliënten die hoopvol arriveerden, liet ontevreden cliënten in hun woede naar buiten gaan, deed nu en dan wat typewerk (al hadden haar bazen ondervonden dat als er iets getypt moest worden ze dat veel beter zelf konden doen), fungeerde als waakhond van de firma en hield vooral het voortdurende gekibbel tussen Oscar en Wally binnen de perken.

Jaren geleden was mevrouw Gibson gewond geraakt door een auto-ongeluk dat niet haar schuld was. Ze had haar problemen nog groter gemaakt door advocatenkantoor Finley & Figg in de arm te nemen, zij het niet uit vrije wil. Vierentwintig uur na het ongeluk had mevrouw Gibson, stijf van de pijnstillers en verpakt in spalken en gips, bij het wakker worden in het grijnzende, vlezige gezicht van advocaat Wallis Figg gekeken, die aan haar ziekenhuisbed stond. Hij droeg een blauw chirurgenpak, had een stethoscoop om zijn hals hangen en wist heel goed voor arts door te gaan. Wally kreeg haar zover dat ze een contract voor juridische vertegenwoordiging tekende. Hij beloofde haar de hemel op aarde, glipte de kamer net zo stilletjes uit als hij was binnengekomen en verklungelde vervolgens haar zaak. Ze kreeg uiteindelijk veertigduizend dollar, die haar man in een paar

weken opdrong en vergokte. Dat laatste leidde tot een scheidingsaanvraag, die namens haar werd ingediend door Oscar Finley, die ook haar faillissement regelde. Mevrouw Gibson was niet onder de indruk van de twee advocaten en dreigde een proces tegen hen aan te spannen wegens grove wanprestatie. Dat maakte indruk op hen – er waren vaker processen tegen hen aangespannen – en ze deden hun best om haar op andere gedachten te brengen. Doordat haar problemen zich vermenigvuldigden, zat ze bijna altijd bij hen op kantoor, en na verloop van tijd raakten zij drieën aan elkaar gewend.

Bij Finley & Figg hadden secretaresses het niet makkelijk. Het loon was laag, de cliënten waren meestal onaangenaam, de andere advocaten aan de telefoon waren grof en de werkdag was lang, maar het ergste waren de twee partners van de firma. Oscar en Wally hadden het met oudere dames geprobeerd, maar die konden niet tegen de stress. Ze hadden het met jonge vrouwen geprobeerd, maar kregen een proces wegens seksuele intimidatie aan hun broek toen Wally zijn handen niet van een rondborstig jong ding kon afhouden. (Ze troffen een schikking voor vijftigduizend dollar en hun naam kwam in de krant.) Rochelle Gibson was toevallig op kantoor toen op een ochtend de toenmalige secretaresse ontslag nam en naar buiten stormde. De telefoon rinkelde, de advocaten

schreeuwden en mevrouw Gibson liep naar de balie en schiep orde. Vervolgens ging ze koffiezetten. De volgende dag kwam ze terug, en de dag daarna ook. Acht jaar later bestierde ze het kantoor nog steeds. Haar twee zoons zaten in de gevangenis. Wally was hun advocaat geweest, al moet gezegd worden dat niemand hen had kunnen redden. Als tieners hielden beide jongens Wally bezig met een reeks arrestaties in verband met drugs. Het ging van kwaad tot erger, en Wally waarschuwde hen meermalen dat ze op weg waren naar de gevangenis of hun dood. Hij zei hetzelfde tegen mevrouw Gibson, die weinig vat op de jongens had en vaak hoopte dat ze in de gevangenis zouden komen. Toen hun drugsbende werd opgerold, gingen ze voor tien jaar achter de tralies. Wally had die straf van twintig naar tien jaar teruggebracht, maar de jongens waren hem niet dankbaar. Mevrouw Gibson dankte hem in tranen. Gedurende al die moeilijkheden stuurde Wally haar nooit een rekening.

In de loop van de jaren waren er veel tranen in het leven van mevrouw Gibson geweest, en die waren vaak in Wally's kamer vergoten, met de deur op slot. Hij gaf raad en probeerde te helpen als dat mogelijk was, maar fungeerde vooral als luisterend oor. En omdat Wally's leven ook een rommeltje was, konden de rollen gemakkelijk worden omgedraaid. Toen

zijn laatste twee huwelijken instortten, hoorde mevrouw Gibson het allemaal aan en sprak ze hem be-
moedigend toe. Toen hij steeds meer ging drinken,
had ze dat feilloos in de gaten en durfde ze hem de
mantel uit te vegen. De ruzies die ze dagelijks had-
den, waren altijd maar tijdelijk en dienden vooral
om hun territorium af te bakenen.

Soms zaten ze bij Finley & Figg alle drie te snauwen
en te mokken, en meestal was geld dan de oorzaak.
De markt was oververzadigd; er liepen gewoon te
veel advocaten rond.

Het laatste waaraan de firma behoefte had, was nog
een advocaat.